

Plan van aanpak
extra inzet
kinderen in armoede

Project	Extra inzet kinderen in armoede
Datum	24 April 2017
Versie	College 2 mei 2017
Auteur	S. Dohmen

Inhoud

1. Inleiding
2. Extra budget
3. Doelgroepen
4. Bereik
5. Bestaande regelingen uitbreiden
6. Extra activiteiten
7. Oss Innoveert editie Kinderen in Armoede
8. Begroting

1. Inleiding

Armoede is meer dan een tekort aan financiële middelen. Armoede is een vorm van sociale uitsluiting waarin meerdere risico's als een laag inkomen, een slechte arbeidsmarktpositie, problematische schulden, een laag opleidingsniveau, dakloosheid en gezondheidsproblemen vaak samenkomen. Dit vooral in situaties waarin nauwelijks uitzicht is op werk of verandering in leefsituatie. Inwoners kunnen hierdoor niet volwaardig meedoen in de maatschappij.

We benaderen armoede- en schuldenproblematiek integraal. De basis daarvoor is de nota Herziening Armoedebeloid 2015 en het beleidskader Schuldhulpverlening dat vorig jaar door uw raad is vastgesteld. Onze activiteiten zijn niet alleen inkomensondersteunende maatregelen, maar ook activiteiten op het gebied van preventie en vroegsignalering. Denk aan de bewustwordingscampagne "Samen slimmer met geld". Daarnaast voeren we ook acties uit om het bereik van ons beleid te vergroten. Zoals deelname van consulenten aan de sociale teams, spreekuren op locatie en de voorlichtingsbijeenkomsten over Azoss en de minimaregelingen.

Dit plan van aanpak hebben we opgesteld in samenwerking met onze partners in het flankerend armoedebeloid. Zo hebben we onder andere op 21 maart jl. een bijeenkomst georganiseerd met een aparte werksessie op dit onderwerp. De input die we hebben gekregen is zoveel mogelijk meegenomen in dit plan.

2. Extra budget

In de december circulaire wordt aangegeven dat we structureel extra middelen krijgen vanaf 2017 voor armoedebestrijding kinderen. De bijdrage 2017 voor Oss is berekend op € 429.262. Verdeling vindt plaats via door het CBS ontwikkelde gegevens over kinderen met een kans op armoede. Voor 2017 is de verdeling gebaseerd op gegevens over het jaar 2013. In deze circulaire is de verdeling 2017 structureel doorgetrokken.

Het rijk dringt aan op samenwerking met Jeugdsportfonds, Jeugdcultuurfonds, Stichting Leergeld, Jarige Job en Nationaal Fonds Kinderhulp. Wij werken in Oss al met deze fondsen samen. Met Leergeld, Jeugdsportfonds en Jeugdcultuurfonds hebben wij een subsidierelatie. Jarig Job is voor kinderen van de voedselbank. De voedselbank Oss zorgt voor de aanmelding en verspreiding van de pakketten. Het Nationaal Fonds Kinderhulp wordt ingezet door verwijzers om een extra aanvraag te doen in individuele gevallen.

3. Doelgroepen

Begin 2017 hebben we een uitgebreid onderzoek afgerond naar huishoudens met een laag inkomen en specifiek naar kinderen in een huishouden met een laag inkomen. Een laag

inkomen staat niet gelijk aan armoede. Wel is het risico op armoede groter wanneer huishoudens langdurig een laag inkomen hebben. Onder armoede verstaan we het niet kunnen voorzien in basale basisbehoeften of maatschappelijke participatie.

Dit onderzoek is de basis voor het bepalen van de doelgroepen en de inzet van de regelingen. In de bijlage vindt u beide rapporten met een samenvatting en alle cijfers. Voor dit plan van aanpak zijn de volgende conclusies van belang:

Fors meer huishoudens met een laag inkomen

Het aantal huishoudens met een laag inkomen is tussen 2009 en 2014 met 22 procent toegenomen. De financiële crisis en daaropvolgende recessie kunnen als voornaamste oorzaak worden gezien.

Een op zeven huishoudens heeft in 2014 een laag inkomen

In 2014 heeft in de gemeente Oss 1 op 7 huishoudens een inkomen tot 120% van het sociaal minimum. De helft van deze huishoudens heeft langdurig een laag inkomen. Van langdurigheid is sprake als het huishoudinkomen ten minste vier jaar onder de 120%-inkomensgrens ligt. Zestig procent van de huishoudens met een laag inkomen heeft zelfs een zeer laag inkomen. Een zeer laag inkomen is een inkomen tot 105% van het sociaal minimum.

Kwart meer kinderen in huishouden met laag inkomen in 2014, stijging zet door

In 2014 is het aantal minderjarige kinderen dat opgroeit in een huishouden met een laag inkomen toegenomen met 27 procent ten opzichte van 2009. Uit de prognose van de Minimascan 2016 blijkt verder dat het aantal kinderen in armoede blijft stijgen. Ten opzichte van 2014 is sprake van een toename van 6 procent. In huishoudens met een inkomen tot 105% van het sociaal minimum is de stijging tussen 2009 en 2014 zelfs 50 procent.

Puber vaakst in armoede

Van alle minderjarige kinderen in huishoudens met een laag inkomen is 41 procent tussen de 12 en 18 jaar oud. Zij vormen de grootste groep. De meeste aanvragen bij Stichting Leergeld Maas en Leijgraaf en Jeugdsportfonds Brabant worden ook gedaan voor kinderen in deze leeftijdsklasse. Bij Stichting Leergeld gaat het volgens hun schatting om 80 procent van de aanvragen en bij het Jeugdsportfonds om 54 procent. Bij het Jeugdcultuurfonds is deze groep iets minder dan de helft onder aanvragers (48%).

Een op vijf minderjarige kinderen in Ruwaard en Schadewijk onder armoedegrens

In de wijken Ruwaard en Schadewijk groeit 1 op 5 minderjarige kinderen op in een huishouden met een laag inkomen. Van alle minderjarige kinderen onder de armoedegrens in de gemeente Oss woont bovendien 44 procent in deze wijken. In de wijken buiten Oss-stad varieert het aandeel minderjarige kinderen in huishoudens met een laag inkomen ten opzichte van het totaal aantal minderjarige kinderen tussen 5 en 8 procent.

Het onderzoek laat zien dat de armoede in Oss is gegroeid en de komende jaren nog niet afneemt. Hoewel de economie weer aantrekt, duurt het altijd langer voordat de lage inkomens daar profijt van hebben. Het is daarom van belang de komende jaren te blijven investeren in ons armoedebeleid en specifiek voor kinderen in armoede.

4. Bereik

De grootste uitdaging voor de uitvoering van plannen is het bereik. We willen zoveel mogelijk kinderen bereiken. Als we kijken naar het gebruik van de huidige voorzieningen en het aantal kinderen in een huishouden met een laag inkomen, zien we dat we een grote groep nog niet bereiken. Met name de groep werkenden met een laag inkomen is een doelgroep die we beter willen bereiken.

In 2016 hebben we veel acties ondernomen om het bereik te verhogen. Zo hebben we een folder Kindregelingen en een folder Minimaregelingen ontwikkeld en deze verspreid bij diverse maatschappelijke organisaties. Tevens is informatie geplaatst in Oss Actueel en op onze website. De folder Kindregelingen hebben we samen met het sportaanbod van het SEC aan 6.000 gezinnen verspreid. Daarnaast hebben we voorlichtingsbijeenkomsten gehouden over de minimaregelingen.

Sinds maart 2017 maakt een consulent Inkomen deel uit van de sociale teams. Op deze manier kunnen we nog meer inwoners bereiken en andere hulpverleners beter informeren over onze regelingen. Ook willen we professionals stimuleren meer aandacht te hebben voor de effecten van financiële problemen bij hulpvragers.

5. Bestaande regelingen uitbreiden

De aanvragen bij het Jeugdsportfonds nemen ieder jaar toe. Daarom gaan we het budget voor het Jeugdsportfonds verhogen. De aanvragen voor het jeugdcultuurfonds beginnen nu toe te nemen. Om het bereik te verhogen, gaan we try outs organiseren in de wijken waar volgens het onderzoek de meeste kinderen wonen in huishoudens met een laag inkomen. Door kinderen kennis te laten maken met cultuureducatie hopen we de drempel te verlagen om zich in te schrijven voor een cursus. De activiteiten worden in wijk bij of in de school aangeboden.

Het overgangsjaar van basisonderwijs naar voortgezet onderwijs is een duur jaar voor veel ouders. Er zijn extra schoolkosten en ook zijn er vaak eenmalige kosten zoals een fiets. We willen dat leerlingen een goede start maken in het VO. Daarom verhogen we de bijdrage voor het overgangsjaar naar 400 euro in plaats van 250 euro.

Zwemvaardigheid is niet alleen belangrijk omdat kinderen op deze manier mee kunnen doen, maar ook in het kader van veiligheid. We stellen voor de bijdrage voor zwemlessen om te zetten naar een voorziening in natura, zodat wij rechtstreeks aan de aanbieder vergoeden en alle kinderen een diploma A en B kunnen halen. Op dit moment kennen we vanuit de regeling Meedoen is Belangrijk een bijdrage voor zwemlessen toe. Dat is 150 euro per kind per jaar voor maximaal twee jaar. In de praktijk blijkt deze bijdrage niet voldoende, waardoor kinderen de zwemlessen soms niet afmaken. We vinden het van belang dat alle kinderen een zwemdiploma behalen. Voor de kinderen die in groep 7 nog geen zwemdiploma hebben, is er de vangnetregeling. Daar maken ook nieuwkomers tot 18 jaar gebruik van.

6. Extra activiteiten

Op basis van het onderzoek zien we dat de meeste kinderen die opgroeien in een huishouden met een laag inkomen wonen in de wijken Ruwaard, Schadewijk en CKM (Centrum Krinkelhoek en Mettegeupel). Daarom willen we ook specifiek inzetten op wijkgerichte activiteiten. Een van deze activiteiten is KinderResto van Harte. Deze is al gestart in wijkcentrum Metoor in Krinkelhoek. Ook de try outs voor cultuureducatie zijn al gestart. Deze vinden plaats in de Schadewijk. Samen met Ons Welzijn en het onderwijs willen we extra van deze wijkgerichte activiteiten organiseren in deze wijken, zodat deze kinderen meer ontwikkelingskansen krijgen.

Naast educatie, cultuur en sport is recreatie een thema waar we aandacht aan willen besteden. Op vakantie gaan of activiteiten tijdens de vakanties is voor huishoudens met een laag inkomen vaak een probleem. Het vakantiegeld moet vaak al worden ingezet om aan de dagelijkse verplichtingen te voldoen. Daarom stellen we voor om samen met de recreatievoorzieningen in de gemeente een regeling te ontwikkelen die toegang geeft tot recreatieactiviteiten, speelgelegenheden of zwemvoorzieningen, zodat gezinnen met kinderen in de vakantieperiode extra mogelijkheden hebben.

Uit het onderzoek blijkt dat kinderen tussen de 12 en 18 jaar de grootste groep vormen van kinderen in huishoudens met een laag inkomen. Met deze groep gaan we in gesprek. Dit doen we in combinatie met de bewustwordingscampagne "samen slimmer met geld". We willen voorkomen dat deze groep schulden maakt en in staat is gezonde financiële keuzes te maken. Daarnaast houden we ruimte in het budget om specifiek voor deze groep voorzieningen of activiteiten te organiseren. We doen dit samen met een ervaringsdeskundige die voorlichting geeft op scholen, met Ons Welzijn, Schuldhulpmaatje Jong en leerlingen en professionals in het onderwijs.

7. Oss Innoveert editie Kinderen in armoede

Daarnaast zijn we op zoek naar nieuwe initiatieven. De opzet van Oss Innoveert sluit hier

goed bij aan. We willen onze maatschappelijke partners en inwoners de kans geven om met nieuwe ideeën te komen. Het liefst in de wijken waar de armoede het grootst is.

We willen dat inwoners en maatschappelijke partners meedenken en met ons samenwerken om de armoede bij kinderen aan te pakken. Dat doen we al in onze gezamenlijke aanpak rond schulden en armoede, maar door een editie Oss Innoveert speciaal voor kinderen armoede te organiseren hopen we op een nog bredere aanpak en aandacht voor deze problematiek. Oss Innoveert is sterk door te doen en daarvan te leren. We streven er naar dat er nog dit jaar initiatieven voor kinderen in armoede van start gaan.

8. Begroting

Vanuit de decembercirculaire 2016 gemeentefonds krijgt onze gemeente vanaf 2017 € 429.262,00 extra middelen voor armoedebestrijding kinderen. Dit is een structureel bedrag, bij de meicirculaire zal elk jaar een actualisatie van genoemd bedrag plaatsvinden. Bij de decembercirculaire 2016 is voor 2017 en 2018 ook een extra bedrag van circa € 18.000,00 per jaar voor armoedebestrijding ouderen toegezegd.

In de bijgevoegde begroting hebben we deze middelen en die voor flankerend armoedebeleid, intensivering armoedebeleid en schuldhelpverlening bij elkaar gezet. Dit is wat we extra doen naast de reguliere bijstand, bijzondere bijstand en minimaregelingen.

We hebben structureel middelen opgenomen voor Oss Innoveert Kinderen in Armoede. Het kan zijn dat er initiatieven zijn die we structureel willen subsidiëren, daardoor wordt de innovatieruimte ieder jaar kleiner.